



”Vad kan vi lära av  
FUB:s historia?”

# Omsorgshistorik

"Grymhet mot djur, tjuvnad, eldsanläggning, sexualförbrytelser och dylikt är sådant som ej sällan begås av de imbecilla. Många röja en oövervinnelig benägenhet för prostitution och luffarliv. I sina vredesutbrott kunna de vara stormande hänsynslösa."

# Olika begrepp

- Idiot
- Imbecill
- Sinnesslö (Föreningen för Sinnesslöa Barns Vård – bildades 1868)
- Psykiskt efterbliven (1954)
- Psykiskt utvecklingsstörd (1967)
- Person med utvecklingsstörning (1993)
- Person med intellektuell funktionsnedsättning  
IF

# Tiden före första världskriget

- Vålgörenhet och barmhärtighet
- Emanuella Carlbeck 1866
- 1871 beviljades 100 kr per barn och år
- Sysselsättning på vårdhem
- Arbetshem för män
- Skydda den utvecklingsstörde från samhället
- Optimism

# Mellankrigsperioden

- Expansion - Arbetshem och Asylar
- Familjehem för vuxna – 1920-talet
- Skydda samhället från den utvecklingsstörde
- Pessimism
- Steriliseringslagstiftning 1936

# Efterkrigsperioden

- Upprustning av vårdstandarden
- FUB bildas i Stockholm 1952
- Ny ideologi växer fram
- Lagstiftning kom till

## 1950-talet

- FUB bildas 1952 i Stockholm
- Riks-FUB bildas 1956 (1300 medlemmar)
- Lag från 1954 angående undervisning och vård av vissa psykiskt efterblivna
- Undervisning för "bildbara"
- Vård för "obildbara"
- Landstingen tog över ansvar från staten
- Expansion av vårdhemsbyggande
- Läkarna hade makten
- 80 % lämnade sina barn till institution
- Bra föräldrar var föräldrar som inte ställde krav

# 1960-talet

- Läkarna hade fortfarande makten men första kuratorn anställdes
- Normalisering och integrering (Niels Erik Bank-Mikkelsen, Bengt Nirje)
- John Philipson, förbundsordf 1962-66
- Många lämnade sina barn till institution
- Bra föräldrar var föräldrar som inte ställde krav
- Lagstiftningen från 1967 som började gälla 1/1 1968

# 1960-talet

- Införande av träningskolan
- Bostadsanpassningsbidrag
- Vårnadsbidrag
- FUB växte sig till en stark organisation
- Fritid och vuxenutbildning fanns inte i lagen från 1967
- Richard Sterner, förbundsordförande 1966-1972

# 1970-talet

- Experter och specialister tar över makten
- 80% behöll sina barn hemma och 20% lämnade till institution (revolution i det tysta)
- Föräldrar skulle träna sina barn
- Föräldrar började ställa krav
- I april 1971 bodde ca 300 barn under 5 år på vårdhem eller specialsjukhus
- 1972 hade FUB ca 13 000 medlemmar
- FUB ändrade namn 1976 – Föreningen för Barn, Ungdomar och Vuxna

# 1970-talet

- 1976 – FUB hade 18 300 medlemmar
- Slutet av 1970-talet var det en intensiv debatt om fosterdiagnostik
- 1979 Karl Grunewald debatt om att inga barn ska behöva växa upp på institution

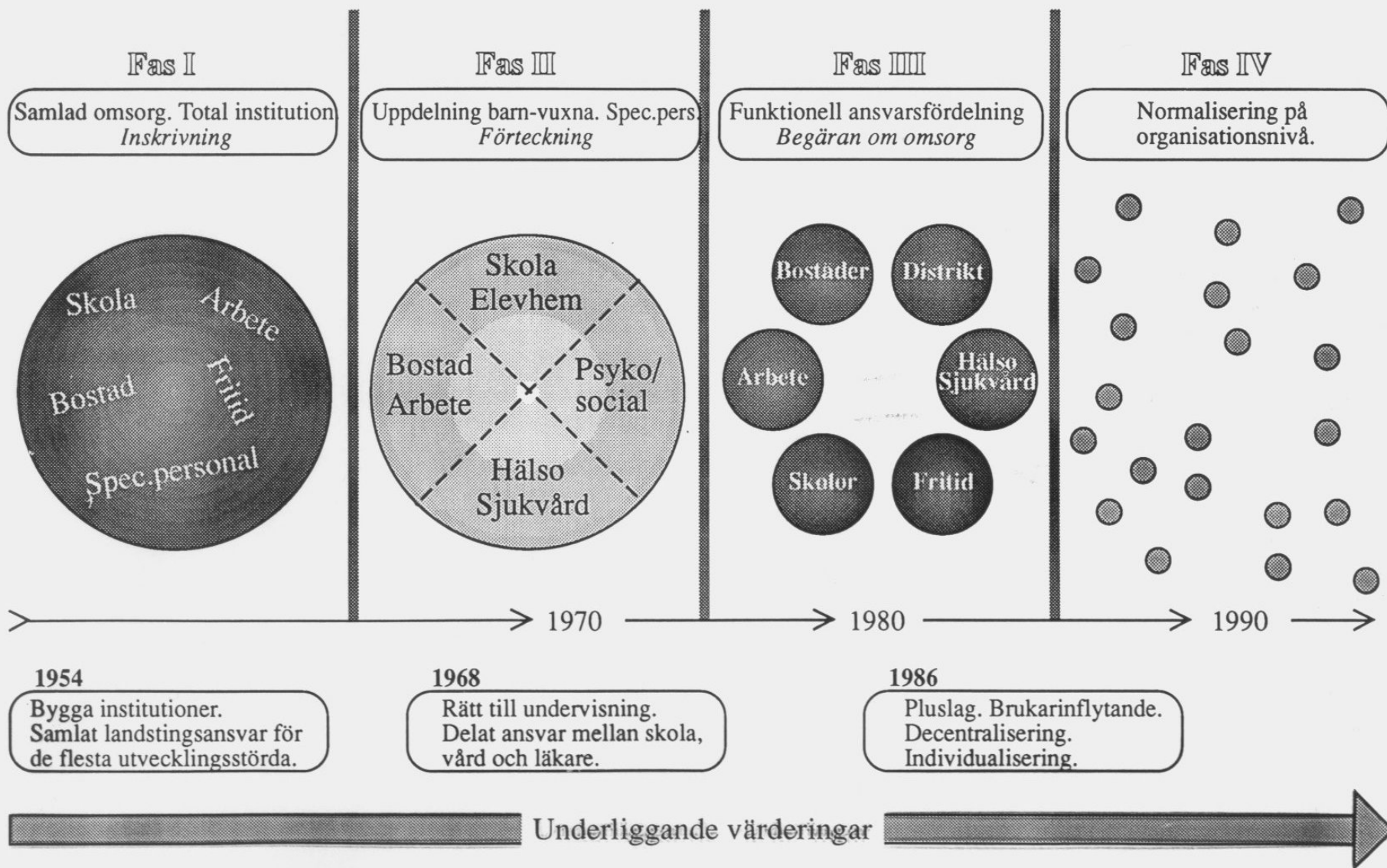
# 1980-talet

- Vårdhemmen för barn förbjöds – utflyttning i samhället
- Makten gick mer och mer över till oss föräldrar
- 1985-års lag – rättighetslag
- Personer med utvecklingsstörning började ta mer plats i FUB
- Åke Johansson blir en förebild
- 1987 – Riksstämman i Göteborg med 115 personer med utvecklingsstörning deltog
- 1989 - Ingen blev längre omyndigförklarad

## 1990-talet

- FUBs Landsmöte hölls i Göteborg 1990
- Vårdhemmen för vuxna började avvecklas
- Mycket ansvar lades på föräldrarna
- Kommunerna tog över ansvaret från landstingen
- LSS = Lag om stöd och service infördes
- Föreningen Grunden bildades i Göteborg
- Klippan bildades på riksplan 1995
- Tidningen Steget och INTRA utkommer 1992

# Utvecklingen av omsorgsverksamheten från total institution till samhällsintegrerade omsorger.



## 2000-talet

- Barnens rätt till föräldrar – inte bara föräldrars rätt till barnen
- Familjehem vid behov
- Ökat ansvar läggs på föräldrarna
- Kunskapen i kommunerna urholkas
- Personlig assistans diskuteras kontinuerligt
- Stort behov av gruppbofasta

# 2010-talet

- Det fria valet - Allt ansvar ligger på föräldrarna
- Sämre ekonomi?!
- Dålig kunskap hos beslutsfattare
- LSS-lagen urholkas alltmer
- Många som bor i gruppbostad mister sin kontaktperson
- Klippan ändras till Inre Ringen
- Svårighet att få handledare till personer med IF
- Antalet medlemmar i FUB sjunker
- FUB ändrar namn – För Barn, Unga och Vuxna med utvecklingsstörning

# 2020-talet

- Svårt att få kontaktperson
- Antalet hyresgäster i gruppboendena ökar
- Ny personal som inte alltid kan tala svenska
- Dålig kunskap hos såväl personal som beslutsfattare
- LSS-lagen urholkas alltmer
- Antalet medlemmar i FUB stabiliseras, ökar något
- Ibland svårt att rekrytera unga föräldrar i styrelserna
- FUB ändrar namn – FUB

## Exempel på saker som påverkat samhällsförändringen

- New Public Management betyder ungefär Ny offentlig verksamhetsledning kom smygande på 90-talet omfattar idag all offentlig verksamhet.
- NPM kom som ett krav på ökad effektivitet på offentlig sektor genom marknadsanpassning av verksamheterna – företagen var förebilden
- Innebär bl a att man kallar personer med IF och oss föräldrar för kunder
- Inga konsekvensbeskrivningar får längre göras
- Allt verkar regelstyrt

# Vad har resultatet blivit?

- Evidensbaserad verksamhet som bygger på vetenskaplig grund
- Vad menas med det? Vad är vetenskap i dessa sammanhang?
- Var kommer individen in?
- Samhället verkar ointresserad av vad som händer den enskilda människan
- Direktiven uppifrån gör att personen inte finns i verkligheten, regelstyrning
- Samhället har förenklat allting så att vi förlorat verkligheten
- Det viktiga verkar vara maktutövande och att inte ta upp konsekvenser för individen

# Vad kan FUB göra?

- Vi har egentligen en omöjlig uppgift
- All hållbar förändring sker underifrån
- Vi i FUB måste alltid lyssna på individen och göra konsekvensbeskrivningar
- Vi behöver ett engagerat och aktivt förbund
- Vi behöver goda exempel som inspiration
- Vi behöver en engagerad och kunnig styrelse
- Länsförbund och framför allt lokalföreningar måste få stöd i sitt arbete

# Vad kan FUB göra?

- Arbeta så att individen blir synliggjord
- Personer med IF har inte bara en intellektuell funktionsnedsättning, de har andra funktionsnedsättningar också
- Vi behöver samarbeta med andra funktionshinderorganisationer
- Arbeta så att samhällets olika verksamheter konsekvensbeskriver de fattade besluten
- Inre Ringen och FUB i övrigt behöver komma varandra närmare
- Vi måste få fler handledare till personer med IF

# Vad kan FUB göra?

- Vi måste snabbare tillsätta arbetsgrupper med specifika uppdrag
- Vi måste kunna prioritera
- Vi måste använda tekniken för att fatta snabbare beslut
- En fråga måste få mer utrymme när situationen så kräver
- Vi måste alla rätta oss efter fattade beslut även om vi inte tycker så alltid
- Vi behöver inte älska varandra men vi måste respektera varandra
- Vi måste visa enighet utåt

# Vad kan FUB göra?

- Vi behöver alla kunskap som bygger på empati
- Vi behöver bredda utbudet och verksamheten i FUB till olika medlemmar
- Ta tillvara på vår historia, våra erfarenheter och vår kunskap
- Personal är mycket viktig och vi måste få samhället att satsa på kontinuerlig utbildning
- Hur kan vi göra personer med flerfunktionshinder och grav intellektuell funktionsnedsättning mer delaktiga i FUB?

# Exempel på FUBs framgångar

- Gruppboheter – Inackorderingshem
- Daglig verksamhet - Dagcenter
- Korttidshem - Avlösarservice
- Färdtjänsten
- Mm mm

- Att komma tillsammans är början
- Att förbli tillsammans är framsteg
- Att arbeta tillsammans är framgång

Henry Ford



FUB behövs mer än någonsin!

Elaine Johansson

Ordförande i FUB Västra Götaland

Mobiltel. 0706-10 86 24

E-post: [elaine.w.johansson@telia.com](mailto:elaine.w.johansson@telia.com)